

minste als deze laatste zich in de *Reichskanzlei* inderdaad duidelijk ten gunste van een regering-Mussert uitgesproken heeft.

Dat laatste achten wij waarschijnlijk, zulks mede op grond van het feit dat Schmidt in de eerste helft van oktober wanhopig probeerde zijn positie te versterken. Hij ging daarbij tot een hoogst gevaarlijke stap over. Hij zocht in München namelijk de man op die de financiën der NSDAP beheerde, *Reichsschatzmeister* Franz Xaver Schwarz, en deze verzocht hij om financiële steun voor de initiatieven die hij als *Leiter des Arbeitsbereichs der NSDAP in den Niederlanden* 'bei der Behandlung der germanischen Frage in den Niederlanden' wilde nemen; 'es sei unzuweckmässig', zei Schmidt, 'wenn hier noch eine dritte Stelle mitarbeite.' Niet alleen weigerde Schwarz hem ook maar een cent te geven, maar hij zond omtrent Schmidts stap bericht aan die 'dritte Stelle', nl. aan Gottlob Berger, de chef van het SS-Hauptamt, die zich namens Himmler met alle *Anordnung 54/42* voortvloeiende kwesties moest bezighouden. Berger haastte zich, Himmler in te lichten¹, en deze zal wel met gelijke spoed Bormann meegedeeld hebben dat diens ondergeschikte in Nederland gepoogd had, de *Partei* tegen de SS uit te spelen in een zaak waarin tussen hen beiden geen enkel meningsverschil bestond.

Begin november moest Schmidt bij Himmler op het matje komen. Wat zich daarbij afgespeeld heeft, weten wij niet – wèl dat Rauter kort tevoren Himmler een beeld gegeven had van de verwarring waarin Schmidt zich bevond. 'Er meinte', aldus Rauter,

*'wenn er von Ihnen, Reichsführer, das Mandat bekäme, Flandern zu bearbeiten, so würde er sofort Flandern einstecken . . . Er macht auf uns oft den Eindruck, alsob er irgend-einem Phantom nachjage, von einem Sattel auf den andern springe und oft selbst nicht wisse, was er wolle. Gernand² hatte schon immer behauptet, er sei schizophren veranlagt . . . Dem einen sagt er, dass Mussert und Geelkerken die grossen Männer Hollands seien, dem anderen erzählt er, dass er Mussert noch benutzen wolle um Holland ein-zuverleiben . . . und so geht das immer wieder hin und her . . . Keiner weiss, was er eigentlich will . . . Vielleicht müsste er einen ordentlichen Urlaub bekommen, denn er ist zweifellos überarbeitet.'*³

Troostprijs

Seyss-Inquarts positie was, schreven wij, geconsolideerd – ja, maar enige redenen tot bezorgdheid had hij toch nog wel: Himmler had nieuwe bevoegd-

¹ Brief, 14 okt. 1942, van G. Berger aan Himmler (BDC, 2607-08). ² In '41 een van Schmidts naaste medewerkers. ³ Brief, 26 okt. 1942, van Rauter aan Himmler (BDC, 2436-39).